

А. А. Шушмарук

Колодяжне

КОЛОДЯЖНЕ – село Ковельського району [Волинської області](#). Колодяжен. сільс. раді підпорядк. села Будище та Волошки. Знаходиться за 8 км від райцентру та залізнич. ст. Ковель, pobl. автошляху Ковель–Луцьк. Пл. 2,76 км². Насел. 720 осіб (2001), переважно українці. У центрі села були 2 великі колодязі, вода з яких славилася чудовими смак. якостями. Можливо, саме тому й поселення назвали К. Уперше згадано у писем. джерелах 1583 у зв'язку з перебуванням на Волині князя А. Курбського. 1564 король Сигізмунд-Август за заслуги перед Польщею передав йому Ковел. волость, куди входило й К. 1583 у селі мешкало бл. 40 осіб, зокрема 3 родини ремісників. Жит. брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. Після 3-го поділу Польщі 1795 К. відійшло до Рос. імперії. На поч. 19 ст. належало Качковському. 1797 у Колодяжен. маєтку нараховувалося 35 дворів, 1848 – 25. У 1849 у селі мешкало 89 осіб. 1881 село придбав П. Косач (батько *Лесі Українки*). Саме у К. минули дитинство та юність майбут. поетеси і громад. діячки. Тут Леся Українка з перервами мешкала від 1881 до 1907. З К. також пов'язані життя та діяльність її матері – відомої письменниці *Олени Пчілки*, сестри історика, фольклориста М. Драгоманова (див. [Драгоманови](#); неодноразово бував у селі). Звідси Леся Українка надіслала І. Франку до друку першу збірку віршів «На крилах пісень». Тут вона написала вірш «Поет під час облоги», цикл «Пісні про волю», поеми «Русалка», «Самсон», драм. твір «Блакитна троянда». 1891 К. нелегально відвідав І. Франко. До родини Косачів приїжджав й М. Лисенко. Під час 1-ї світової війни майже все населення евакуйовано до Херсон. і Саратов. губ. 1921–39 – у межах кордонів Польщі, від 1939 – УРСР. Від 27 червня 1941 до 17 березня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Гітлерівці вбили 50 жит. У К. – заг.-осв. школа; *Лесі Українки літературно-меморіальний музей*, Будинок культури; фельдшер.-акушер. пункт; готель. Діють реліг. громади УПЦ КП і УПЦ МП. Встановлено погруддя Лесі Українки, обеліск Слави воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни. 1960 музей Лесі Українки відвідали Олесь Гончар, М. Бажан, С. Олійник, О. Корнійчук, П. Воронько, М. Стельмах, М. Олійник. Письменник М. Олійник присвятив життю Лесі Українки в К. повісті «Леся» та «Одержима». Серед видат. уродженців – математик *Ю. Онопчук*, повний кавалер ордена Слави Є. Жилюк.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Мержвинська Л. Колодяжне – колыска Лесиноного таланту: Путівник. Ковель, 2011.

Покликання на статтю:

Колодяжне / А. А. Шушмарук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-1446>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).